

GAZİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE TIP EĞİTİMİ

Gökmen Ercan*

Eğitim, yaşamımızın en önemli yanlarından biri olup sürekli değerlendirilmesi ve sorgulanması gerekmektedir. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi (GÜTF) ndeki tıp eğitimini sorgulamadan önce genel anlamda eğitimin sorgulanması hakkında *Ahmet İnam*'ın şu sözlerine yer vermek istiyorum:

"Kendini devingen biçimde var etmek isteyen toplum, eğitim düzenine sahip çıkmalı, onu sürekli olarak yeniden değerlendirebilmelidir. Eğitim elbette uzmanca bilgiler isteyen bir işleyişe sahiptir. Eğitimin değerlendirilip, geliştirilmesinde uzmanların görüşleri, çalışmaları önemlidir. Ama toplumuna, kültürüne, yaşayışına sahip çıkmak isteyen herkes, eğitim uzmanı olsun ya da olmasın eğitim üstüne görüş geliştirmelidir. Eğitimi değerlendirmek hayatımızı değerlendirmektir. Geçmişimizi, geleceğimizi. Eğitimci olalım ya da olmayalım, yaşarken hepimiz eğitiliyoruz, eğitiyoruz. Öğretiyoruz, öğreniyoruz. Kimse okulda okusun ya da okumasın, içinde bulunduğu toplumun eğitim düzeninin dışında olamaz. Öyleyse toplumumuzdan, kendimizden, dostlarımızdan, düşmanlarımızdan bile sorumluyuz, eğitim düzenimizden de sorumluyuz. Onu değerlendirmek hakkına sahibiz. Sorumluluğumuzdur bu." (Eğitimin Sorgulanması İçin Öneriler, "Bilim ve Teknik" 1994, 314:82-5)

İnsanoğlunun bedensel ve ruhsal durumundaki aksamaları düzeltmek amacıyla, içinde yaşanılan çağın ve toplumun bilinç düzeyine uygun olarak, sıradan insanlar, yaşlılar, büyücüler, din adamları ya da hekimler tarafından uygulanan sağlık hizmetlerinin insanlık tarihi kadar uzun bir geçmişi vardır. Her ne kadar günümüzde "hekimliğin" çok değişik nitelikleri ortaya çıkmışsa da hekimliğin tarih boyunca hiç değişmeyen ve en önemli özelliği olan "insanlığa sahip çıkma" yani hekimlere büyük sorumluluklar yüklemektedir. Doğrudan insanla ilgili olan hekim-

ler, kendilerini yaşamın hiç bir parçasından soyutlayamadıkları gibi mesleklerini niteliklerine en uygun şekilde uygulamak zorundadırlar çünkü insanlar için hekimden öte gidebilecekleri bir yer yoktur.

Toplumların "nitelikli hekim"lere gereksinimi olduğu kadar, hekimlerin de vicdanen rahat olabilmeleri için o "niteliklere" gereksinimleri vardır.

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara'nın orta yerinde bir "taşra fakültesi"dir. Her ne kadar GÜTF son zamanlarda bu yerleşik düşünceyi sarma yolunda bazı adımlar atsa da bu taşralılığın izleri kuruluşundan beri fakültemizde vardır. Daha binası ve hastanesi yokken kurulan GÜTF, uzun yıllar bina sorununu aşmak için çaba gösterdi. Bu nedenle GÜTF akademi olarak kurulduğu günden bu yana çeşitli nedenlerden ötürü yerleşik bir fakülte izlenimini verememektedir. YÖK üniversitelerinin en güzel örneklerinden biri olan GÜTF; Ankara, Hacettepe, GATA, Kayseri ve diğer fakültelerden gelen öğretim üyeleri ile kozmopolit bir yapı oluşturmaktadır. Fakültenin geçmişinin fazla olmaması ve öğretim üyelerinin geldikleri kurumların özelliklerini korumaları nedeniyle şu ana kadar akademik alanda GÜTF adına özgü bir belirleyicilik de ortaya çıkmamıştır.

GÜTF'de verilen tıp eğitimine gelince, bu eğitim tıpkı diğer tıp fakültelerinde olduğu gibi, klasik eğitim anlayışında ve pasif bir eğitimidir. GÜTF'deki eğitimin belli başlı özellikleri şöyle sıralanabilir:

a) Öğrenci ders sırasında pasif bir rol üstlenmektedir. Öğretim görevlisi kuralları koyar, disipline eder ve müfredatı seçer. Öğrenciler bazı kuralları tartışabilse bile kuralların değişmeyeceğini baştan kabul etmeleri gerekir.

b) Ders programında gerçek yaşamla bağdaşmayan konulara daha fazla yer verilmektedir. Ülke koşullarına göre daha fazla karşılaşılabilecek hastalıklar, yıllarca karşılaşmayacağımız hastalık-

* Stajyer Doktor, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı ve GÜTF Dönem V Öğrencisi

larla aynı zaman süresinde anlatılmakta ve sınavlarda ikincisine daha çok önem verilmektedir.

c) Bazı öğretim üyeleri bilginin otoritesiyle, meslek otoritesini birbirine karıştırmaktadırlar. Bu otorite zaman zaman öğrencilerin özgürlüğünü tehdit etmektedir.

d) Öğrenme sürecinde öğretim üyeleri "özne", öğrenciler "nesne"dir. Öğrencilerin (nesnelerin) anlatılanları sadece sabırla "dinlemeleri" anlatılanların kısa zamanda unutulmasına yol açmaktadır.

e) Disiplinler arası entegrasyon eksikliği vardır. Örneğin genel cerrahi ve ortopedi gibi cerrahi branşlarda derslerin yarısı anatomiye ayrılmaktadır. Diğer yandan ise bazı stajlar yaz boz tahtasına çevrilmiştir. Bir yıl önce 4. sınıfa indirilen kardiyovasküler cerrahi, plastik cerrahi, pediatrik cerrahi gibi stajlar bir yıl sonra tekrar 5. sınıfa alınmıştır.

f) Öğrencilerin tüm zamanı hastane ve derslikler arasına sıkışmıştır. Öğrencilerin literatür taramaya, değişik kaynaklardan kitap/dergi okumaya vakti kalmamaktadır.

g) GÜTF'de öğrenciler halk sağlığı dersleri dışında koruyucu sağlık hizmetleri konusunda bilgilendirilmemektedir. Tıp eğitiminin amacı hasta tedavi etmekle özdeş görülmektedir.

h) GÜTF'de laboratuvarlar yeterli sayıdadır ama öğrencilerin kullanım süreleri çok kısadır. Gözetmen olmadan laboratuvara girmek bile olanaksızdır.

Tüm bunlara karşın bazı olumlu yanlar da vardır: Örneğin 1993 yılı TÜBİTAK Bilim Ödüllerinden biri fakültemizden bir öğretim üyesine verilmiştir. GÜTF'nin TUS'daki başarı yüzdesine bakıldığında başarılı bir fakülte dir. Aktif eğitim için kısa süreli de olsa bir deneme yapılmıştır. Bir öğretim üyesinin önerisiyle belirlenen bir sorun üzerinde öğrencilerin tartıştığı ve öğretim üyesinin de gerektiğince katıldığı bir ders yöntemi denenmiştir.

Sonuç olarak şunları söyleyebiliriz:

1 — Eğitim yaşam içindir ve bu nedenle yaşamımızda karşılaştığımız diğer sorunları da çözmemiz gerekmektedir.

2 — Üniversiteli olmanın gereği yaratıcı, sorgulayıcı, bilgi üreten ve bu bilgiyi en geniş kitlelerin kullanımına sunabilen hekimler olmak zorundayız.

Bunları yapabilmemiz içinse üniversitede söz ve yetki sahibi olmamız gerekiyor. Aktif bir üniversite eğitimi için bu olmazsa olmaz bir koşuldur.

Üniversitelerimizi özgürleştirmek zorundayız!